СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.
Рік LIV. Ч. 43. Ню Йорк і Джерзі Сіти, субота, 2. березня 1946. No. 43. New York and Jersey City, Saturday, March 2, 1946. Vol. LIV.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИРАЗНО ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ АҐРЕСІЙ

Секретар стейту, Джеймс Ф. Бирнс, промовляючи на вечері, влаштованій заходами Оверсіз Прес Клоб в Волдорф-Асторії в Ню Йорку, сказав, як загально ствердржують, дуже різке слово, звернене в бік Совєтського Союзу, хоч не назвав його по імені. А сказав на те, щоби могли настати між обидвома краями справжні приятельські відносини, та щоби був забезпечений мир у світі. Отже Бирнс заявив без обиняків, що Злучені Держави „не дозволять на аґресію, доконувану залякуванням чи натиском, чи під такою покришкою як політичне проникування". Проти аґресії, казав Бирнс, Злучені Держави вжиють силу, але тільки проти неї одної. Ніяка потуга, казав він, не має права держати військо в інших суверенних державах без їх дозволу ні не має права зволікати з замиренням, держачи своє військо в слабших від неї й збіднілих державах. Ні не має права самовільно забирати з ворожих чи визволених країв чуже майно, поки цеї справи не вирішили спільно Аліянти. Усе це, як бачимо, є звернене проти совєтських анексій і совєтської політики у визволених Аліянтами краях.

НЕ ЛИШЕ СПОМИН, АЛЕ ДОРОГОВКАЗ!

Так пише „Українець у Франції", згадуючи за День 22. Січня 1919 року і його: „Віднині Українська Народня Республіка стає Самостійною, ні від кого Незалежною, Суверенною Державою Українського Народу". У звязку з тим пишеться таке:

„Чи-ж для нас 22. січня 1919 року це лише спомин? Ні, це дороговказ, і для нас і для прийдешних поколінь, маяк, що вказуватиме нам, отут на чужині, і нашим братам на рідній землі, єдиний шлях серед бурхливого моря приманливих кличів наших ворогів. Одні нам будуть казати, що під їхнім пануванням „било лепей, як тераз", а інші будуть затуманювати наш єдиний шлях „возеднанням земель та звільненям", але нікому не вдасться затьмарити цього, зродженого волею Українського Народу Великого Дня, нікому не вдасться вирвати з памяти цих Великих Слів Заповіту".

ЗАДУМУЮТЬ ВИДАТИ.

Совєтська „Літературна Ґазета" подає у дописі з Києва, що Союз совєтських письменників України рішив видати в 1946 році 107 різних книжок з літератури.

З ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ В УКРАЇНІ.

Московські ґазети „Ізвєстія" і „Правда" присвячували дуже багато місця виборчій кампанії в Україні, зокрема у Львові та Києві, особливо підкреслюючи живу участь „учених" у тій кампанії. „Правда" з 27. грудня 1945 пише при виборчу акцію учених Української Академії Наук. Заповідає, між іншим, такі передвиборчі доклади учених як „Товариш Сталін-організатор й інспіратор нашої перемоги", „Партія Леніна-Сталіна організатор і провідник перемог нашого краю".

„ЩАСТЯ ВОЛЬНОГО ЖИТТЯ".

Під таким наголовком пише Е. Бона з Львова в московських „Ізвєстіях" з 28. грудня 1946. Пише, як то під совєтською владою здійснилися мрії Панька Куліша, що то колись писав, що „Як заспіває наш брат за Дунаєм, чи під Полтавою то голос лунає у Львові і по Бескидах; застогне Галицька Русь під Карпатами, а над Дніпром у людей серце болить". В ці слова, пише Бова, „Куліш вложив віковий біль українського народу, змагаючого до возеднання, живучи віками відірваним". Потім згадується, як то українці в Галичині терпіли від польського гнету, потім австрійського, а потім знов польського, поки не здійснилася мрія українського народу в 1939 році, як зявилася в Галичині червона армія. Та про властиве „вільне" життя у Львові й Західній Україні нічо не сказано, крім цього, як доставляють селяни збіжжя державі, чи як готуються до виборів до Верховного Совету.

ВАЖНЕ ЗАВДАННЯ!

В. Павлович пише зо Львова в совєтській „Літературній Газеті' про „Письменників Львова". Пише, що ті письменники мають важке завдання, бо українські і польські націоналісти намагалися вщіпити в Західній Україні ненависть до Совєтського Союзу, а особливо до російського народу. Викрити і знищити ту „фашистівську пропаґанду" є саме завданням письменників, яких організацію очолює Петро Козланюк. Брошури сприводу виборів до Верховного Совєту написали: І. Вільде, Денис Лукіянович, Семен Стефаник, М. Возняк, М. Рудницький, В. Беляєв.

МОСКОВСЬКІ ҐАЗЕТИ ДАЛІ ПРОТИ ВАТИКАНУ І КАНАДИ

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ У ФРАНЦІЇ.

Обєднання Українських Робітників Франції проголосило свій Перший Конгрес, що мав відбутись в Парижі в днях 16. і 17. лютого 1946. У відозві „До українського робітництва", поміщеній в газеті „Українець у Франції" з 26. січня 1946, стверджується, що в часі війни українське життя в Франції цілком завмерло, а по війні „українські робітники перші взялися до роботи" і „буйне та різноманітне життя українських організацій перед війною тепер відновлюється". Теж виявлено віру, що прийде час, що й інші українські організації зможуть відновити свою передвоєнну діяльність, а тоді українське народне життя у Франції „напевно досягне свого повного розквіту".

НЕ ЗНАТИ, СКІЛЬКИ ВИВЕЗЛИ З УКРАЇНИ.

На суді в Норемберґу, як обговорювано німецькі злочинства в Совєтах, совєтський прокуратор заявив, що невідомо, скільки німці вивезли людей на примусові роботи до Німеччини, чи взагалі на захід. Але нема такої місцевости, з якої не вивезлиб. Наприклад з Маріюполя в Україні вивезли 60,000 осіб, з Харкова понад 32,000.

ДО СЕРЦЯ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ — РІДНОЇ МОСКВИ.

„Ізвєстія" помістили статтю А. Тарасенкова про „Поета братньої України", себто про поезії Леоніда Первомайського, переведені на російську мову. У цій статті передано зразки поетичної творчости Первомайського, звязані з Україною, зокрема гарні в тому вірші, в якому говориться про вояка, що вибирається на війну з шматком рідної, осінним дощем перемоченої української землі. Та важне у статті, що її мабуть і через те помістила московська ґазета, є те, що цей вояк-партизан у найтяжчій годині звертається до „серця Совєтського Союзу — рідної усім народам Совєтської Землі Москви". А як наступає на ворога, то питає: „Чи чуєш це, Москво?".

Як би мати тут до діла з природними і правдивими почуваннями, то чи в того роду людини не повинен би бути оклик: „Чи чуєш Україно?". Та на такі природні почування не булоб, що правда, місця в „Ізвєстіях".

Совєтські ґазети „Правда" та „Ізвєстія", якими властиво промовляє сам уряд, продовжують атакувати Ватикан і папу Пія XII. за „фашистівську і про-націстівську політику", а Канаду, зокрема канадійського премієра, В. Л. Мекензі Кінга, за його „протисовєтську кампанію". „Ізвєстія" поликуються на канадійські та нюйорскі ґазети з яких нїби виходилоб, що в шпигунській афері з атомовою бомбою канадійський уряд представляє „неправдиво совєтські методи і мотиви". Знов „Правда" закидає папі, що він мав заключити з Гітлером договір, який дозволяв йому „навертати росіян на римо-католицьку віру". Далі пише ґазета, що ватиканська політика була пронацістівською і є нею до нинішнього дня.

ПОМЕРЛА СЕСТРА ЛЕСІ УКРАЇНКИ.

В листопаді минулого року поховали в Авґсбурґу, Німеччина під американською окупацією, Ольгу Косач-Кривинюкову, дочку письменниці Олени Пчілки, а сестру Лесі Українки. З професії була лікаркою. На скитальщину пішла з Києва в 1943 році.

ТИПІЧНЕ УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО.

Про таке пише з Полтави кореспондент московської „Правди" в числі з 27. грудня м. р. і заповідає, що ним буде село Диканька, славне з оповідання М. Гоголя „Вечорі на хуторі коло Диканьки". В центрі села буде „центральна площа", на якій буде „побудований памятник В. І. Леніна". При кінці допису додано, що „Диканька має стати прикладним селом України". Так як вона, повинні виглядати теж й інші села.

„ВЕЛИКА СТАЛІНСЬКА ЕПОХА".

Про таку згадує А. Булґаков в московських „Ізвєстіях" у своїм дописі з Києва, кажучи, що столиця Совєтської України розбудовується відповідно до цеї „епохи".

РАЙОНИ СТОЛИЦІ УКРАЇНИ.

Про такі пишуть московські „Ізвєстія" з 29. грудня 1945, обговорюючи працю „аґітпунктів" в Києві у звязку з передвиборчою аґітацією до Верховного Совету. Отже ті „три райони столиці України", як пише московська ґазета, називаються так: Ленінський, Сталінський і Жовтневий.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Дещо про нас і наші діти

В „Вістях", що виходять у Бельгії, пише учителька Іванна Петрів про виховання українських дітей, як ділянку цілком занедбану. Вказуючи на дітей інших національностей, з якими вона мала до діла в різних школах, як таких, у яких є „велика жадоба знання, глибокого правдивого знання і працьовитість", вона підкреслює „недбальство і лінивство наших учнів" і пише таке:

„Довгі роки ми зацицькували себе та обдурювали своє сумління самохвальбою. На всіх батьківських нарадах і конференціях правили ми собі взаємно славословія і нема кращих дітей, як наші діти, нема кращих учителів, як наші. Ця самохвальба була серед наших обставин в Рідному Краю потрібна. Вона мала свою добру сторінку, та ми не добачили, що після кожної доброї сторінки слідувало кілька лихих сторінок. Найгірше виходили на тому наші діти, а вслід за цим наш нарід. Батьки наслухались про свої „вроджені" здібности та своїх дітей і позволили тим „здібностям" розвиватись самопас. І виховали ми дуже багато дітей на людей мало вартних, людей з тісними загумінковими поглядами, егоїстів, несуспільників, що вносили всюди свій дух спротиву для заспокоєння власних амбіцій, людей несловних, людей слабої волі та зарозумілих мудрагелів, людей, що спалахнули соломяним вогнем під враженням хвилі, а далі пригасали, якби ніколи ніщо".

Знов про наше „виховання" дитини пише ця учителька, звертаючись в бік родичів дитини, ось таке:

„Ви її годували, як песя, або теля, а виховували не ви, а обставини, вулиця, оточення, життя, яке дуже часто калічило душу вашої дитини в жахливий спосіб, а ви цього не добачили. Ба навіть дуже часто ви самі помагали калічити душу вашої дитини, вправді несвідомо, але з вашої вини... Більшість батьків тільки жде цієї хвилини, щоби дитину віддати в школу та позбутися клопоту з вихованням. Фальшиві ваші поняття, дорогі батьки. Школа (масове виховання) ще нікого не виховала. Це тільки фраза, що школа виховує. Школа тільки пособляє вихованню, тільки піддержує вашу працю над вихованням ваших дітей, але школа не є вповні виховною інституцією. Такою інституцією є „дім", а справжніми виховниками є батьки, або бодай одно з них. В наших скитальських умовинах життя, коли батько занятий цілий день працею поза домом, цілий тягар виховання спадає на матір. Тут не можемо числити навіть на допомогу школи, бо школа чужа, а курси української мови, організовані то тут, то там при школах, не можуть брати на себе відповідальности за психічне виховання дітвори, бо на це брак часу і брак спроможности і брак фахових сил".

Хоч „діти ховати — камінь глодати", то проте, пише ця учителька, українська мати мусить відповісти своїм великим відповідальним завданням, навіть тоді, як нема їй у тому з нікуди помочі ні поради. Та тому, що до цеї роботи треба підготовки і знання, то ця учителька заповідає, що на тему виховання української дитини будуть писати в тій ґазеті українські фахівці та знатоки педагогічних наук.

Завваги цеї учительки можна пристосувати у великій мірі й до українських дітей та батьків в Америці. А навіть до американських дітей взагалі, не зважаючи на те, як ними тут турбуються. От читаємо цього тижня в „Тайпикс оф Ди Таймс", що „завелике турбовання, як і те, що самі все за дітей робимо, поробило тих малих лінтаїв невдячними". Що більше: Завваги учительки щодо українських дітей, особливо щодо цього, що діється з тими дітьми, як покінчать школи, можна вичитати нині й в статтях многих американських виховників, що ломлять собі голови над молодим поколінням. Уже перша світова війна потрясла цілий світ у його основах, в тому і в виховних. А тепер стає ще драстичніше. Тому навіть тим, що визнаються на виховних справах, тяжко тепер виховувати молоде покоління, а щож доперва іншим! Та саме ці обставини повинні заставити усіх батьків і матерей, зокрема українських, до глибшої задуми над вихованням своїх дітей, якщо має бути з них радість для них самих і користь для суспільства.

І тут здалосяб конечно, щоб хтось писав про ці речі. З досвіду і науки. Бо замало нарікати, чи стверджувати певні недомагання, а треба шукати заради. І то розумної, опертої на досвіді й виховних студіях.

ЕКСПЕДИЦІЯ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Московська „Правда" звідомляє, що до Києва повернула наукова експедиція з Закарпатської України, де розсліджувала поклади солі, вугілля і мармуру і ще дечого, а тепер розробляє зібрані матеріяли.

„ГУЦУЛЬСЬКИЙ АНСАМБЛЬ".

Пишуть про такий совєтські кореспонденти. Виступав він у Станиславі, себто в давному Станиславові з піснями і танцями. А складався з гуцулів з Коломийщини, Жабівщини, Обертинщини і Косівщини. Зачався віршом подяки поета Петра Горецького „батькови", що „із плеч наших скинув фашистське ярмо". Потім проспівано хором пісню „Про батька народнього, про Сталіна рідного", керованого т. Д. В. Котком. А далі „Верховино, світку ти наш"... Тільки добре, що не зацитовано дальших слів „гей, як у тебе так мило", бо не мило, а трагічно у тій Верховині! Тим трагічніші, що верховинськими устами славиться Сталіна і представляється отсей вечір так, якби він мав благословення Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Лесі Українки і Миколи Лисенка, яких імена згадуються. Та є і закид Верховині. Ось він: „Адже населення тих областей дуже мало обізнане з українськими радянськими піснями, з пісенною творчістю братніх народів нашої держави, і, насамперід, з піснями великого російського народу". А далі: „Кількість радянських пісень, зокрема російських, в репертуарі ансамблю надто мала". А це, як пишеться, „серіозний закид", бо треба пісень, „в яких відбита глибока любов і відданість українського народу великому Сталіну, а таких пісень ще нема в репертуарі".

Таке написав „Семен Сумний", а передрукували большевицькі У. Щ. Вісті. Дійсно не весело було „Сумному" писати такі речі українською мовою. Отже проспівані пісні про „батька Сталіна" не вистарчальні. Треба нових, і то обовязково російських. Аякже!

УКРАЇНЕЦЬ, ЧИ ХТО ІНШИЙ?

Канадійські українські ґазети пишуть про виступи „надбарітона" Ігора Горина, якого спів „відсунув набік тенорів з найвищих місць, які вони колись займали в світі пісні". Не входимо, чи так дійсно є, але дуже мило таке слухати, особливо, коли пишеться, що це мова про українця „родом з Одещини, східна Україна". Та оскільки знаємо, то про Ігора Ґоріна пишуть теж як про росіянина, поляка, жида і т. д. А коли іде про пісні, які він співає, то вони інтернаціональні, з тим, що в них чи не найменше українських. Тим не хочемо Ґорінови дорікати, а тільки стверджуємо правду. Зате не знаємо, звідки він властиво походить, бо інші вісти подавали, що він родом десь спід Львова, мабуть з Любіня Великого, і є жидівського походження. Отже звідки він і хто він?

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue, corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
J. H. WEST, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.
Phone BIgelow 3-6762
P. K. BORDEN, Mgr.
Colonial Mansion
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: (cor. E. 155 St.)
707 Prospect Avenue, BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577